

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Luni-a, Mèrcuri-a, Vineri-a ser'a, si Dominec'a deminèti'a.

Cancelari'a Redactiunii:
Malulu inf. alu Dunarii, Nr. 32

Locuinti'a Redactorului:
Malulu inf. alu Dunarii, Nr. 19.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decâtu numai de la corespon-
dintii regulari ai „Federatiunii“
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

Pretiu de Prenuntauione:
Pro trei lune . . . 4 fl. v. n.
Pro siose lune . . . 7 fl. 50 cr.
Pro anulu intregu . . . 15 fl.

Pentru Romania:
4 galb. pro annu. — 2 galb. pro 1/2
de annu. — si 1 galb. pro 1/4 de annu.

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a tim-
brale pentru fiesce care publicati-
une separatu. In Loculu deschisu
20 cr. de linia
Unu esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 16/28 martiu, 1868.

Criticârile, care de care mai aspra, ploua asu-
prâ planului financiaru alu dlui ministru Brestel.
Unii se mira, cum s'au potutu intempla ca unu pro-
ieptu fin. de atât'a importantia, sê se propuna casei,
in tota golitiunea, fâra a fi bine motivatu cu date
statistice. Ministrulu erà detoriu a substerne unu
materialu luminatu de tote pârtile pentru ca deputa-
tii sê-lu pota studiâ bine, motivarea vorbala a dlui
Brestel au fostu numai unu surogatu neindestulito-
riu. Afara de aceste scaderi, s'au mai intemplat
dlui ministru si nefericirea, de uitâ a motivâ cele d'in
urma doue cicluri a le proieptului sêu fin, si numai
dupa ce se asiediase pre scaunulu ministerialu si
dupa ce cas'a repres. trecuse la alte obiepte puse la or-
dinea d'ilei, i veni a minte a reapucâ cuventulu pentru
ca sê suplînesca si partea remasa a motiveloru. Lu-
cru omenescu, de carele nu sunt feriti nici dâii mi-
nistri. In momentulu d'antâiu sentimentulu si opi-
niunea publica in casa erà absolutu in contr'a proie-
ptului financiaru. Cu tote aceste sê fimu bine incre-
dintiati câ proieptulu, venitu in cea mai primitiva
goletate paradistica, dupa ore cari schimbâri neinsem-
nate, camer'a, renumita de ascultatoria, i-va da apro-
batiunea parlamentaria. — Portarea dlui ministru
Herbst inca nu place publiculu, carele nu se pote
destulu mirâ de flagrant'a schimbare a convictiuni-
loru dlui ministru manifestata in privinti'a poterii
tempurarie a Ponteficelui. D. Herbst, pre candu erà
deputatu, a fostu aprigu contrariu alu domnrei tem-
purarie, adese ori au graitu forte resolutu in contr'a
ei, dar ca ministru suprinse pre amicii sêi cei liberali
prin cuventarea tienuta in cas'a boeriloru, unde intre
altele eschiamâ câ perderea poterii tempurarie a Pon-
teficiloru ar fi unu „evinentu nefericitu, de care sê
feresca Ddieu!“ Portufoiulu ministerialu are poterea
magica (sê nu se cetesca mogica) de a schimbâ con-
victiunile si de a intorce pre cei pecatosi.

Editiunea de ser'a a diurnalului of. de Vien'a
desminte frumosele cuventâri, ce ar fi tienutu dl Beust
câtra glotele de calfe, cari facuse demunstratiunile
(botezate de ovatiuni) sambet'a trecuta. De ora ce tote
diurnalele de Vien'a vorbise despre acele cuventâri,
acum'a nu mai scimu ce sê credemu.

Principele Napoleonu dupa reintorcerca sa in-
data avu lunga intrevedere cu unchiulu sêu impera-
tulu Franciei. Firesce n'au transpiratu inca nemi'a
in privinti'a obieptului conversatiunii acestoru doue
persone innalte, si, ca alta data, scopulu si caracte-
rulu caletorlei principelui remanu deocamdata una
enigma misteriosa. Atât'a se scie câ impressiunile
principelui asupr'a situatiunii Germaniei si a nume a
confederatiunii de nordu sunt de natura a mana-tienè
pacea, decum-va d'insulu nu ar fi fostu insarcinatu a
staru pentru consolidarea ei pre mai multi ani in-
nainte prin propusetiunile de desarmare generala,
precum cursese faim'a la Paris. Am dîsu alta data ce
avemu sê tienemu despre desarmarea gen., atunci,
candu tote poterile europene si Franci'a preste tote
se inarmeza d'in crescetu pana in peciore.

Ultimele siedintie a le delegatiuniloru.

S'a amintitu in nr. tr., câ delegatiunile si-au in-
chiaiatu lucrârile si câ Maiest. Sa a sanctiunatu con-
clusele loru. In nrulu acest'a impartesîmu unu estra-
su d'in ultimele siedintie a le acestei institutiuni, uni-
ce in tota lumea.

Ultim'a siedintia a delegatiunei austriace o
deschise presiedintele Cte. A. Auersperg in
24. l. c. pre la 5 1/2 ore. Dupa cetirea raportului co-
missiunei financiare despre statorirea bugetului pre
a. 1868, primindu-se tote propunerile cunoscute
fâra de desbatere, in consunantia cu conclusele dele-

gatiunei unguresci, — afacerile delegatiunei s'au in-
chiaiatu si a luat cuventulu:

Cancelariulu imper. Br. Beust: „Am
onore a descoperi inaltei adunâri, câ susternendu
ministeriulu conclusele consunatorie a le ambeloru
delegatiuni Maiestatei Sale, pre 'nalt'a sanctiune a si
urmatu si va aparè in f. ofic. „W. Ztg.“ Acést'a desco-
perire se va face si in siedinti'a de inchidere a de-
legatiunei unguresci.

Mai departe am sê-mi implinescu o detorintia
prea placuta. La espres'a vointia a Maiest. Sale im-
peratului esprimu la inchiaierea consultârilor deo-
sebit'a multiemire a Maiest. Sale cu decursulu acelo-
r'a si aducu la cunoscinti'a delegatiunei pre 'nalt'a
recunoscinti'a multiemitoria a Maiest. Sale.

Câ mi-a venitu mie implinirea acestei detorin-
tie onorifice, mi-servesce atâtu mie câtu si celoru alalti
membri ai ministeriului cu atât'a mai virtosu spre
multimire, câ-ci inisi-ne sentîmu tare necesitateade
a esprime asemenea sentiminte si a nu ne despartî
de inalt'a delegatiune, fâra câte-va cuvinte de mul-
tiemire.“

Facandu apoi dlui Beust o privire preste lucrâ-
rile delegatiunei si esprimendu-si indestulirea cu re-
sultatulu ajunsu, inchiaia cu cuvintele:

„Concedeti-mi a imbracâ salutarea de des-
partîre a regimului in câte-va cuvinte, dîcandu
d'in tota convingerea: câ inalt'a delegatiune a
datu unu spriginu si unu pondu duplu politiceii
decisive de pace a regimului, aprobandu-o si dându-i
tota garanti'a. Regimulu va staru sê pota aretâ de-
legatiunei venitorie, câ a sciutu intrebuintiâ bine sprig-
inirea data.“

Prato bever'a multiemesce in numele aduna-
rei presiedinteli deleg., cte Auersperg, era ace-
st'a multiemindu pentru increderea colegiloru sêi si
esprimendu-si sperarea câ lucrârile deleg. voru fi bi-
necuventate cu totu rezultatulu doritu, si-finesce
cuventarea dicandu: „esprimu in numele inaltei adu-
nâri cea mai caldurosa multiemita pentru gratios'a
recunoscinti'a ce ni-a aretatu Maiest. Sa pentru pre-
statiunile nostre, si inchiaiu cu cuvintele, cu cari avui
onore a deschide acêsta inalta adunare: Ddieu sê
binecuvinte si sê tiena pre pre gratiosulu nostru im-
peratu constitutiunali! Binecuventarea lui Ddieu pre-
ste Austri'a! (Adunarea intoneza de trei ori „vivat“!)

Se autentica protocolulu si pre la 7 ore siedin-
ti'a se inchide.

Siedinti'a delegatiunei unguresci se in-
cepù pre la 7 ore. Pre bancele regimului erau:
Beust, Becke, Falke si generalulu Filipovics.
Presied. deleg. Somsich deschidendu siedinti'a
dede cuventulu representanteli regimului Falke,
care ceti scrisorea ministeriului, prin care se areta
pre'nalt'a sanctiune a concluseru delegatiunei. Cu-
prinsulu acestei scrisori este identicu cu dechiara-
tiunea facuta de Beust in delegat. austriaca, Finea
acestei scrisori fû salutata cu „vivate.“

Presied. Somsich: Onor. delegatiune! De-
legatiunea alesa de diet'a unguresca si-finesce prin
acést'a lucrârile, ce e dreptu, nu asidè de curendu si
in tempu atâtu de scurtu, cum ar' fi doritu multi, in-
se neci atâtu de tardu, precum au profetitu altii. Ea
si-a finitu lucrârile intr' unu restempu, ce se pretin-
deà necesarmente de momentuositatea obieteloru ce
i s'au propusu, de lucrârile neincungiurabile organi-
satorie si pregatorie si cu deosebire de deslegarea
problemei impreunata cu o responsabilitate morale
atâtu de enorme.

Dup' aceea areta presiedintele grelele lucruri ce au
trebitu sê implinesca delegatiunea, spune câ pentru
atât'a activitate nimene nu va aflâ câ doue lune si
câte-va dîle suntu prea multe, multiemesce toturoru
commissiuniloru pentru activitatea loru si apoi scolan-
du-se de pre scaunu si-inchiaie cuventarea cu vivate
pentru rege, pentru regina si pentru intreg'a casa
domnitoria.

Szögyényi voteza presiedinteli in numele
adunarei multiemire si poftesce a se luâ la protocolu,
ce se intempla.

Pulszky: Se vieze ministeriulu comunu!
Notariulu Rajner cetesce protocolulu, care se
apropa.

Siedinti'a se radica pre la 7 ore 28 min.

Senatulu imperialu.

Cas'a domniloru, continuarea siedintiei
d'in 20. martiu.

Contele Auersperg: Unulu d'intro dnii antevor-
bitori ni-a cetitu clausul'a, prin care Maiestatea sa a santiu-
natu concordatulu; clausul'a aceea suna forte sorbatoresce, cu
atâtu mai multu fiindu câ e conceputa in limb'a latina (Ilari-
tate). In aceea-si culeptiune de legi, dar multu mai nainte,
aflâmu si manifestulu Maiestâti sale la suiroa pre tronu, si in
acel'a cetimu urmatoriulu pasagi: „Pe bas'a libertâti ade-
verate, pre bas'a egalitâti de dreptu a tuturoru poporeloru
Austriei, si a egalitâti cetatianiloru nainte legii, precum si
prin participarea poporeloru la legelatiune patri'a va infori
de nou.“ Fatia cu acestu manifestu afirnu, câ regimulu n'a
fostu indreptatitu a inchiaâ tratatulu mai susu pomenitu, si
tratatulu acela in ochii mei e nulu si fâra valore

Amu cetitu ore unde, câ e o idea sublima a recunoscè in
papatu unu tribunalu supremu moralu, câtra care sê se adre-
seze domnitorii si poporele, si care conformu legiloru eterno
ale moralitâti aru avè sê judece pre reginti si popore. Curi'a
romana in pusetiunea sa ca tribunalu supremu, fiindu-i cun-
scutu manifestulu imperatului, aru fi trebuitu sê dîca statu-
lui: Tu mi-oferesci unu ce, ce insu-ti nu posiedi, si uiti de
detorintie tale de mai nainte! Ve asiguru, Dloru mei, câ
prin o abnegatiune ca acést'a curi'a si-aru fi castigatu mai
mare gloria, influinti'a si potere; curi'a inse a intrebuintatu
momentulu convulsimiloru, a rateriloru si stremtoririloru
statului spre a ocupâ o bucata noua d'in poterea lumesca
(Oho, in centru), si cercustarea asta nu me face a tienè multu
la moral'a necoruptibila a acelu tritunalu supremu pen-
tru ordinea morala a universulu.

Alianti'a defensiva si ofensiva intre statu si besereca
e o aliantia nenaturala; statulu nu pote fi sacristianulu ama-
nuensu alu beserecei; nici beserec'a politistulu statului.
(Bravo! Bravo!) S'a dîsu, sê lasâmu concordatulu cei 70
ani ai Josefismulu si vomu vedè minuni. (Ilaritate.) Noi
inse ne indestulimu de-ocamdata cu 12 ani. (Ilaritate mare.)
Unde e acelu barbatu de statu, care aru luâ asupra-si a sus-
tienè concordatulu, si unde e Austri'a aceea, care l'aru
potè suportâ?

Eri, in dîu'a onomastica a marelui Josifu, s'a serbatu
festivitate numelui lui intr'unu modu curiosu. Marele un-
chiu alu domnitorulu nostru a fostu insultatu, precum nu
s'a mai auditu in acêsta casa. Mi-pareâ, câ umbr'a lui
trece prin salonele acestea, aretandu-si in-
trég'a marime, si causandu contrariiloru ideeo-
loru sale inca indîu'a deastadi cutremuru si
scârsnire de dinti. (Bravo! mai vèrtosu pre galeria.)

Eu inse me bucuru, câ leganulu meu a
statu pre teritoriulu austriacu, ca sê potu
pricepe si scl, câta valoare imperatulu
Josifu inca si astadi la poporu, la tieranu, ce-
tatianu la intreg'a poporatiune. (Aplausu viu.)

Pentru aceea onore memoriei si numelui
lui! (Aplause.)

Imperates'a Mari'a Teresi'a inca n'a patutu fi atâtu de
contraria spiritului Iosefinu, precum s'a dîsu eri; istori'a ne
spune, câ in a. 1753 dupa publicarea edictulu pentru rostren-
gere serbatoriloru, facandu-se agitatie mare supt pretestu,
câ sentiulu crestinescu ar fi periclitatu, Mari'a Teresi'a pre
renitenti-i-inchise simplicièr in castelulu Greifenstein. (Ilari-
tate mare.)

Beserecei nu-i sunt de lipsa preroga-
tive, nici privilegie; libertate pentru statu
libertate sanatosu pentru tote beserecele
in statu, si atunci se va dîce atâtu despre
statu câtu si despre besereca: „In hoc signo
vinces.“ (Aplause viue. Bravo pre galeria.)

Contele Wickenburg propune inchiaerea desba-
terii generale si se primesce. Oratorii inserisi pentru si in
contra proieptulu maioritâti si-voru alege câte unu oratoru
generalu. Continuarea desbateriloru in dîu'a urmatoria.

Cas'a domniloru, siedinti'a d'in 21
martiu.

Siedinti'a se deschide la 11 1/2 ore, se cetesce si
se autentica protocolulu; contele Auersperg preda o
petîtiune a orasiului Neustadt pentru delaturarea
concordatului.

Presiedintele: Oratorii inserisi au alesu de oratoru
generalu pentru proieptulu maioritâti pre Escel. sa contele
Leo Thun, pentru proieptulu maioritâti pre Escel. sa cavale-
rulu de Shmerling. Escel. sa contele Leo Thun are cuventulu.
Contele Thun. La ordinea d'ilei e nou'a lege ma-

trimoniale, ce ni se presenta de regimu, pre candu dñii antevorbitori de doue zile in coce se ocupa numai cu concordatulu, care nu e la ordinea zilei, si cercustarea acést'a mi-pare a fi unu defectu nu numai formalu, ci si morali. D'in tote, câte s'au dñu despre concordatu, nu mi-amu potutu formà o idea clara. Mai bine sê vorbesca faptele.

Concordatulu in esenti'a sa e o lege fundamentala a beserecei catolice pentru supusii catolici ai Austriei. Legea acést'a nu s'a adusu in interesulu santului scaunu, ci in interesulu catoliciloru d'in Austri'a. (Bravo in centru.) Concordatulu nu s'a infintiatu la cererea santului scaunu, ci s'a inchiatu la cererea beserecei catolice d'in Austri'a. (Iaritate pre galeria.) Candu vorbescu de beserec'a catolica, intielegu pre episcopii catolici, pentru cã beserec'a catolica e besereca episcopala, si episcopii sunt instituiti de Ddieu spre a guvernà beserec'a, si regimulu trebe sê trateze cu eppii, candu vre sê pacteze cu beserec'a. (Bravo in centru.) S'a dñu, cã regimulu n'a fostu indreptatitu a incheia concordatulu, pentru cã imperatulu a fostu recunoscutu mai nainte dreptulu de autonomia alu poporeloru. Recomandu argumentulu acesta dlui ministru de finantie, cãci mediulocu mai bunu pentru dessarcinarea bugetului nu esiste. (Iaritate.) Iosefismulu e centrulu ideelor, cari domniu in Europ'a nainte de unu seculu. Celu ce d'in propri'a esperintia n'a ajunsu la convingerea, cã punctulu acesta de vedere e inechitu, acelu-a nu-i va documentà-o nime. Mi pare bine, cã regimulu stã pre terenulu libertãtii beserecei, si pentru aceea mi-ieu libertatea a spune dlui ministru, cari sunt conditionile pentru consultãrile cu Rom'a. Antãi'a conditione e priceperea drepta a cestiunii, va sê dñca: a vietiei beserecei catolice; a dou'a conditione e bun'a voientia. Dar cum va potè crede santulu parinte in buna voientia Austriei, daca noi tratãmu cu Rom'a si totodata si decretãmu in contra Romei. — Concordatulu normeza numai referintiele beserecesci ale catoliciloru, si e fapta, cã de la inchiatarea concordatului incoce celelalte beserece au castigatu libertãti, ca nici candu mai nainte. Pentru aceea nu voimu a face presiune a supr'a coronei, ci voimu a tratã causele acestea cu precautiunea necesaria, si la tient'a acést'a vomu ajunge numai primindu propunerea de amenare.

Schmerling: Ca membrulu unui corpu legelativu mi-tienu de detorintia a lasã la o parte terenulu iritãrii semtiuriloru, si me voiu stradu a arètã cã contrapropunerile nu sunt amesurate scopului nostru, si prin urmare trebe refutate. Referintiele minoritãtii ni-a spariatu cu aceea, cã primindu noi proieptulu de lege alu maioritãtii, vomu frange contratul inchiatatu intre regimu si curi'a romana, si prin aceea amu comite o fapta neonestã. Insinuatiunile acestea le respingu in numele meu si alu consotiloru mei. (Bravo!) Noi nu recomandãmu regimulu, sê franga vr'unu contratu, si candu frangerea contratului e necesaria, nu se pote numi fapta neonestã. Daca nu implinimu contratul, pentru cã nu potemu, pentru cã prin acel'a amu nimici esistinti'a nostra spitala si fisica, atunci recuoscemu, cã ne aflãmu intr'o pusetiune trista, dar nu in pusetiune neonestã. (Aplause.) S'a dñu, cã legea matrimoniala introduce nemoralitatea si neregiositatea. Noi, carii partinimu proieptulu maioritãtii, recuoscemu necesitatea religiositãtii si a moralei, noi scimu, cã unu statu sanetosu nu pote esiste fãra religiositate adeverata si fãra morala pia, noi inse nu vedemu in legea cea noua nici celu mai micu periclu pentru religiositate si morala. Emininti'a sa arciieppulu de Prag'a a provocatu adunanti'a, sê formeze unu muru credintiosu in pregiurulu tronului. Eu d'in parte-mi asiguru pre Emininti'a sa, cã in casulu acela, candu tronulu arã fi in periclu, nu numai Emininti'a sa si consotii

sei, ci intreg'a casa, precum si reprezentanti'a poporului voru fi gat'a a-si sacrificã sangele si vietia pentru tron. (Bravo! Tronulu inse nu e in periclu, si teori'a dlui antevorbitoru, cã beserec'a catolica consta numai d'in eppi, mi-e de totu noua; eu amu cugetatu, cã beserec'a consta d'in toti credintiosii sei. (Aplause.)

Intentiunea nostra nu e a face opusetiune catolicismului, a provocã schism'a si a intrerupe relatiunile cu Rom'a.

(Va urmã.)

Cine se fie noulu pastoriu spirituale alu turmei scapetate romane?

(Inchiare vedi nr. 41.)

Acum si-iea vorb'a unu barbatu intunecatu de suferintie codrulu, cu inse ageru ca foculu. „Atãtea criterie intr' unu barbatu — câte au insfratu iubitul meu amicu N., cu greu le vomu aflã concentrate. Cei ce ne ocupãmu de cestiunile beserecesci si ne dore si de politica, sũntemu in stare de a numerã pre degete pre acei barbati demni, cari voru cadè in cumpena si d'intre cari nesmintitu cutarele va fi metropolitulu nostru (voci: Sê audim! spune-i cu numele! ca sê-i cunoscemu si noi.) si fiindu cã arcidieceasa are sê precumpenesca in cestiunea acést'a, ve atragu attentione mai antãiu la Ternave, apoi la Oltu, etc. (Onorab. d. Cresp. va iertã, daca d'in caus'a preamintita in not'a nostra d'in nr. 41. si chiaru pentru cuventulu cã stimãmu deosebitu personele numite aici, sêu la cari se face alusiune, — dupa parerea nostra credemu a fi cu multu mai bine a nu publicã punctulu ce urmeza. Red.)

Daca inse beserec'a romana ar fi constituita sinodalminte, precum nu este; intielegu de ar' fi pastorita dupa spiritulu blandu alu evangeliului prin episcopi, arhiepiscopi si mitropoliti alesi de turm'a cuventatoria, si nu denumiti, — pure la parerea si socotel'a celoru de la potere, staruindu nemtii pentru niemtianu, unguirii pentru magiaronu, jesuitii pentru ultramontani — atunci intru alegerea noului mitropolitu de la Blasiu ar concurge tote diecesele sufragane, vedi bine midilocitu), va se dñca episcopii romani alesi sinodalminte, in casu de vacantia alu scaunului Mitropolitulu de la Blasiu, si-ar alege sinodalminte pre pastorulu loru supremu. Si asiè diecesele episcopesci si cea mitropolitana midilocitu, prin episcopii loru si concomitenti, ar influentiã decisivu, pentru archiereulu provinciale, si lucru de minune! chiaru fãra precumpenirea, ori influentiãrea Archidiecesei veduvite; inca atunci s'ar scarpentã la barba dlui — ... d'in Blasiu, care nu se pote impacã neci cu parerea Logosiului, neci a Gherlei. Noi d'in partea nostra „ehiaru d'in conceptulu dlui i — ... pentru cã episcopii nostri sunt vasali ai Papei si ai regimului civile, si nu alesi de diecesele respective“, deci asiè neci nu suntu spresiunea clerului, insistemu si partenimu principiulu Logosieniloru, cã adeca noulu mitropolitu sê fia alesu prin spresiunea clerului toturoru dieceselor sufragane, vedi asiè, pana candu n'avemu-comitenti episcopi si mitropoliti alesi, — sê fimu noi cu totii alegatori, cã bine sê

Pentru voi'a dlui i — ... de la Blasiu, totu in asiè cauza.

insemuãmu, da decumva guvernulu modernu unguuru, ar binevoi, ca d'in seninu, a schimbã scaunulu mitropoliei la Oradea m. pentru cã dupa conceptulu unguurescu, Ardelulu nu mai existe, atunci fiindu numai diecesea oradana competinte pentru alegerea urmatoriloru mitropolit, — nu cum-va neamu tredf intr'o buna demanetia cu unu mitropolitu, nu numai ultramontanu, ci si magiaronu, era apoi clerulu intregu Ardeleanu, Hatieganu, Gherlanu, Fogarasiãnu, Nasaudanu si Banatianu, ar' fi sê fia in solidu mai mare garantia pentru casuri possibile in venitoriu de câtu singuru celu Oradanu; era acum sê fimu dloru pregatiti, ca patriarculu Iovu, tota diu'a la eveniminte mai triste, de câtu triste. Au nu vedeti cã Ardelulu e mai multu tipulu unui cemetieru, autonoma'a tieriei, si libertatea cuventului fortiate; barbatii cei buni coplesiti in doreri, etc.? S'ar adunã Temisianulu, Crisianulu si Somesianulu la Ternavele imbinate, si ar votisã fiesce care pentru sine ori pentru alu doilea, si eca am avè mitropolitulu alesu cu majoritate de unu votu ori doue, d'in trei voturi; adeca lucrulu ne practica veru, pana candu nu se voru constitui inea vre-o siesse episcopate antice; deci ne avendu inea unu numeru competinte de episcopi (alesi) eu sum de parere, ca sê insistemu cu totii aprigu, pentru ca la alegerea noului mitropolitu sê partecipãmu toti cu totii d'in tote diecesele sufragane, in frunte cu archidieceasa, cadia apoi alegerea pre cine va cadè, clerulu nostru cunosce de minune pre omenii sêi competinti — scie bine, cã: Ternavele, Oltulu ageru si Temisiulu sunt ape romanesci, Crisiulu e si rãpede, si albu si negru, Somesiulu e si mare si micu, si caldu si rece. Aseptãmu si vocea mai competinta a veteranci „Gazeta“ in acést'a cestiune vitale, noi am dori diu'a alegerei pre 13/1. maiu.

Datu in lun'a martiu, de la ambele rîpe ale Somesiului.

Brasiovu, 10/22 mart. 1868.

Domnule Red! Am cetitu in stim. diariu ce redactati unu articlu d'in Beisui, in carele sub rubric'a „limb'a franceza“ s'au stracoratu si ore care gresela, acést'a voiu a o rectificã spre a punc la lumin'a mare unu faptu ce multi lu ignoreza era cei mai multi nu-lu cunoscu.

Nu Brasioveni au progresatu prin intruducerea limbefranceze la gimnasiulu loru, ci S. Sa Parintele metropolitu Andreiu bar. de Siagun'a, au luatu acesta initiativa si au facutu sacrificie pecuniãria pentru infintiãrea acestei catedre.

Onorea dar se cuvino Metropolitulu si nu altorua, prin acést'a am voitu sê dau Cesarelui ce este alu Cesarelui si Domnului ce i apartiene.

Credu Dlo Red. cã voti binevoi a da publicitãtii aceste linie spre a fi cunoscutu de toti cãtu de multu dorece S. Sa progresulu natiunãlu si luminãrea junimo studiose.

Profitu de acést'a ocaziune rogandu-ve sê binevoiti a primi ascurãroa, etc.

unu abonatu alu „Federat.“

ROMANIA.

Adunarea deputatiloru.

Siedinti'a d'in 5 martiu 1868.

(Urmare.)

Dupa ce mai vorbira inca cãtu-va deputati, dlu Cogalniceanu iè de nou cuventulu si dñce: Cu constitutiunea in

F O I S I O R A.

Literae Fundatiunales.

(Urmare.)

§. VII.

Nec hoc quidem praeternittendum censui, ut cum pecunia devaluationi, et obligationes, tamquam materia papiracea, multis periculis, et temporum vicissitudinibus valde obnoxiae sint; si operae pretium et magis expedire successores mei metropolitae cum suo presbiterio, sive capitulo, et cum praefatis laicis viris viderint, et sine notabili decurtatione proventuum, quos obligationes sive status, sive urbanales proferunt, fieri potuerit; obligationes postquam capitalia in obligationibus successu temporum, in plura centena milia excrescerent — convertantur in paratam pecuniam, et illa pecunia emanatur bona immobilia, quae quidem — uti §. 6. superius dictum est — non multa aedificia magni pretii, et exiguum vel nihil fructificantia, sed potius in onus cedentia, contineant; sed tanto plura fructifera prata et foeneta, pinguesve agros complectantur; quorum annuus usus fructus redderet saltem 5 pcto capitalis in eadem illocati, et quae — si possibile fuerit — in proxima vicinitate, vel saltem non procul a bonis fundationalibus in Spring existentibus dissita essent.

§. VIII.

Quando in manipulatione et administra-

Litere fundatiunales.

(Urmare.)

§. VII.

Am socotitu sê nu trecu cu vederea neci aceea impregiurare cã, banii, fiindu preadese ori supusi la devaluatiune (scadu in valore) era obligatiunile, ca materia de hartia, multoru pericle si vitregetãtii timpuriloru, dacã urmatorii mei Metropolitu d'impreuna cu presbiteriulu sêu capitulo loru metrop. si cu preaminti-tii barbati d'intre mireni voru vedè cã este mai cu scopu si mai folositoriu si de se va potè fãra de vre o scadere insemnata a venituriloru ce aducu obligatiunile fie de statu, fie urbare; — obligatiunile — dupa ce capitalurile in obligatiuni in decursulu temporiloru voru fi crescutu la mai multe sute de mii — profaca-sa in bani gat'a si pentru acei bani cumpe-re-se bunuri nemiscatorie, cari — precum s'a dñu mai susu la §. VI. — sê nu cuprindia multe zidiri de mare pretiu, cari nu aducu folosu sêu numai preaneinsemnatu fiindu mai multa spre greutate, ci cu atãtu mai multe pamenturi roditorio, fenatie, arature manose, ale caroru venituri anuale ar aduce celu putienu cincila sutu (5%) de la capitalulu elocatu intr' inusele, si cari — de va fi cu potintia — sê jaca in cea mai de aproape vecinetate, sêu celu putienu nu de parte de bunurile fundatiunales d'in Springu.

§. VIII.

Daca in manipulationsi administrativa-

tione huius foundationis meae, vel circa collationem beneficiorum et stipendiorum, atque pensionum sequenti §. IX. indigitandarum inter futuros meos successores metropolitas Albo-Julieneses, et eorum presbiterium, sive capitulum, et adhibitos illustriores laicos viros, aliqua differentia, et diversae opinionones orientur, in talibus casibus negotium semper pluralitate votorum decidetur; in qua decisione successores mei metropolitae Albo-Julieneses habeant quatuorvota, et singulum individuum ex presbiterio, sive capitulo metropolitano Blasiensi, et ex adhibitis laicis viris, unum possidebit votum, ita tamen ut si extraordinarie evenierit, ut vota presbiterii, sive capituli metrop. aequalia essent, eorum votis, qui cum successoribus meis AEppis Albo-Juliensibus idem sentirent, negotium debet decidi, et effectuari votis in eadem sententia et opinione cum successoribus meis metropolitae Albo Juliensibus stantium.

B.

De manipulatione et pertractatione huius foundationes in specie.

§. IX.

Postquam proventus, et interusuria testatorum, datorum, donatorumque et legatorum

neae adeste fundatiuni a mele, ori intru colatione beneficioru, a le stipendioru si a le pensioniloru, cari se voru arètã la urmatoriulu §. IX, intre urmatorii mei fitorii metropolitu de Alb'a-Iul'a si intre presbiteriulu sêu capitulu loru si cei luati in consiliu d'in mireni barbati mai de frunte, s'ar nasce vre una diferentia si pareri osebite, intru asemene casuri cestiunea se va decide totu de-aun'a prin majoritatea voturiloru; in atari decisiuni urmatorii mei mitropoliti de Alb'a-Iul'a voru avè patru voturi, era fie-sce care insu d'intre membrii presbiteriului sêu Capitulu metropolitãnu d'in Blasiu, si d'intre barbãtii mireni luati in consiliu voru avè cãtu unu votu, inse decum-va in modu straordinariu s'ar intemplã, cã voturile presbiterialiloru sêu Capitalãriloru metropolitãni ar fi asemene la numeru cu voturile acoloru-a, cari ar fi de una parere cu urmatorii mei Archiepiscopi de Alb'a-Iul'a, atunci negotiulu sê se decida si efeptuesca dupa voturile celoru ce voru fi de aceea-si parere si intru aceea-si sentintia cu urmatorii mei metropolitu de Alba-Iul'a.

B.

Despre manipulationsi pertratatiunea adeste fundatiuni in parte.

§. IX.

Dupa ce veniturile si interusurieles bunturiloru nemiscatorie si a le capitaluriloru testa-

mana, am se pretindu că nu existe unu colegiu exclusivu alu orasielor. Constitutiunea d-loru, éta ce dice :

„Corpulu electoralu este impartitu in facare judeciu in patru colegie.“

Constitutiunea dar a impartitu interesele; ér nu a impartitu localitãtele. Deci nu orasiere facu colegiulu alu treilea, éci dacă orasiere facu colegiulu alu 3-lea, atunci întrebu : ce cauta orasiere in colegiulu 1-iu si alu 2-lea? . . . nu e esact a se dice că colegiulu alu 3-lea e numai alu orasianiloru, éci e alu orasianiloru, cari nu au avere, ca se pota votã in colegiulu 1-iu si alu 2-lea, e alu profesioniloru liberali, alu industrialiloru. Nu crediti că suntemu in legea electoralu de la Statutu; acolo érã in colegiulu 1-iu proprietatea mare fondiara; astadi inse numai la Senatu in colegiulu 1-iu e proprietatea fondiara rurale, orasiere sunt impartite, nu dupa avere, éci dupa profesiuni, dupa inteligintia. Prin urmare, bine-voiti a nu pastrã colegiulu alu 3-lea pentru orasie de cãtu cu o condițiune singura, ca atunci toti onor. cetatiani d'in orasie sê nu voteze de cãtu in colegiulu alu 3-lea si atunci n'au ce catã onor. comerciantu d'in Bucuresci in colegiulu 1-iu, n'au ce catã in colegiulu alu 2-lea; sê vina in colegiulu alu 3-lea si sê voteze sê impreuna cu profesiuniloru liberali, cu inteligintia; asiê bucurosu primescu; dar fiiundu că d-vostra nu fati acum Constitutiunea, sunteti siliti sê o esplicati in sensu celu mai largu.

Ceea-a ce dicitu d-vostra de a se face, pote sê aiba locu in legea divanului ad-hoc, la legea Conventiunii, atunci asiê bucurosu; atunci érã orasie, astadi nu mai suntu orasie, astadi este judetiulu impartitu in patru colegie; in colegiulu antãiu facu parte toti acei, cari au unu venitu de 300 galbeni: in colegiulu alu 2-lea facu parte toti acei cari au venitu de la 100 galbeni in susu pana la 300; in colegiulu alu 3-lea voteza comerciantii, industrialii si profesiuniloru liberale. Pe apoi unu articulu mai jos unde se dice, că pe langa profesiuniloru liberali sunt si oficiarii in retragere, profesorii si penarii Statului, si eu voiu ca interpretatiunea sê se face in sensu celu mai largu, adeca între acestia sê se întielega că dreptulu si arendasii, astfelu ca fiecare ramura a industriei, care clase de industrialii sê aiba represintate nu numai în clasele sale, dara chiaru in persone sê fia represintate; si potemu noi sê dîcemu, că trebuie sê trimitemu clas'a cea mai importanta, clas'a agricola sê voteze indirectu in colegiulu alu 4-lea suptu conventu ca sê lumineze pre accia cari cominu acelu colegiu.

Cãtu pentru colegiulu alu 3-lea ve rogu sê fiti asiê de a sê permiteti arendasiloru celoru mari si fabricantiloru si oratoru industrialiloru, cari solvescu patente si cari suntu siliti sê sîda la tiera, sê faca parte d'in colegiulu alu 3-a căci este cu dreptu; căci, D-loru, cirediarii, cari represintate ce se numesce in Franci'a: une des deux mamelles de la patrie, una d'in cele doue tîtie ale Statului, cultur'a viteloru, ce sê fia si ei representanti, căci sciti că agricultura fãra care nu existe. Permittedi acelora, cari aducu in tiera vapore sê se fia ei representati, sêu veti osindi pre acei, cari aducu vapore si cari au cheltuitu 50 si 60 mii galbeni cu ele, sê le descurtu sê cumpere cãte 100 si 150 de carciune prin orasie si sê se fia ei sê aiba dreptulu de a votã, dara sê vina imputata si cu alti partisani ai loru sê le dee glasulu.

(Va urmã.)

Noutãti Straine.

RUSSIA. Ucasulu imperatescu, prin care se desfintieza regatulu Poloniei se incepe in modulu urmatoriu: „In Ucasulu nostru, emisu cãtra senatulu

gubernialu in 9 Aprile 1867, amu facutu cunoscuta vointi'a nostra, a face dispusetiuni pentru incorporarea perfepta a gubernieloru d'in regatulu Poloniei cu celelalte pãrti ale imperiulu nostru, pentru desfintierea dirigatoriilor centrale, si pentru subordinarea acelor-a suptu despartimintele ministerieloru respective. Aprobandu acum propunerile, facute de locutenintele nostru in regatulu Poloniei in consuntia cu ministeriele, si referitorie la desfintierea comisiunii guberniale pentru afacerile interne ale regatulu, demandu, ca comisiunea aceea sê se desfintieze si agendele ei sê se subordoneze respective-loru oficie imperiale.“ — D'in celelalte dispusetiuni ale Ucasulu se vede, că desfintierea regatulu trebuie esecutata pana in 1/13 Juliu a. c. — Cu privintia la ucasulu premisu cetimu in dîuarulu „Czas“: „Daca unulu d'ntre domnitorii preste celelalte tiera polone aru voi a-si atribui titulu de rege alu Poloniei, depusu acum de Tiarulu, atunci Tiarulu n'aru avê dreptulu a protestã in contra. Numele Poloniei nu va perĩ, pentru cã-lu sterge Tiarulu d'ntre titularele sale, unde si asiê érã viritu între Tiaratulu de Kasanu si Kanatulu de Astrachanu. Stergereã administratiunii autonome a fostu o lovitura cu multu mai grea. Nu voimu a radica perden'a victoriulu; inse daca aru veni odata momentulu acelu fericit, daca numele Poloniei, stersu acum a dou'a ora d'in cart'a Europei, — aru recastigã de nou drepturile sale, atunci aru disparê si ultim'a umbra de dreptu, ca Europ'a sê-si curme pasii langa Niemenu sêu Bugu, precum a facutu pana acum respectandu orecari determinatiuni mai vechie. Rusi'a s'a desbracatu inasa-si de drepturile sale.“

„Gaz. Nar.“ ne face atenti, că colosulu rusescu trecundu preste corpulu Poloniei junghiate a ajunsu la portele Europei civilisate, si organcle lui, cari nega conceptulu proprietãtii, prochiama invetiaturele Tiaratulu. Sinodele Rusiei predica unificarea tuturoru religiuniloru intr'un'a, si Rusi'a se bucura, că umbr'a Poloniei nu-o mai desparte de confiniere Austriei si Prusiei. Pentru noi ucasulu acestu infirciosiatu inchiaia epoc'a decadintiei, si documenteaza de nou nepotinti'a tratatelor; atacurile in contra organismulu polonu au ajunsu la culmeã vehemintiei, s'a facutu totu, ce s'a potutu face in contra nostra.“

In „Dz. L.“ cetimu: „In contra atentatulu acestu-a n'avemu a acceptã ajutoriu nici d'ntro parte, fãra numai increderea in puterea nostra propria si in dreptatea causei nostre; persecutati in decursulu unui seclu amu invetiatu a suferi cu tariã barbatesca tote nenorocirile, ce ni-au lovit. Preste natiunea nostra n'a trecut numeru unu viforu, natiunea nostra n'a stat fatia numai cu unu atacu, — stergeã numelu sêu inca nu va face-o sê despereze. Regatulu Poloniei a incetatu a fi corpu administrativu, cu atãtu mai tare va pulsã viet'a in Poloni'a întreaga.“ — Cuvinte de aur, cari le recomandãmu spre deosebita atentiune fratiloru nostri d'in Transilvani'a, a caroru patria, junghiate prin unu asemenea ucasu, inca s'a stersu de pre cart'a ticreloru autonome. Magiari'a inca pote saltã de bucuria, că acum nici umbr'a cadavruulu transilvanu nu mai stã in calea colosulu nordicu, care grabesce cu pasi gigantici a stringe in brãtiele sale de feru unu altu colosu po-

statu pre picioru de lutu, colosulu magiariiloru asiatici.

ANGLIA. Obiectulu principale, de care se ocupa adi diurnalistic'a anglesca, e cestiunea basericee d'in Irlandi'a, căci acést'a se va fini sêu cu caderea lui Disraeli sêu cu nimicirea partitei liberali. In unulu d'in nr. tr. amu amintitu, că Gladstone a amenintiatu pre guvernulu lui Disraeli cu votu de blamu, acum se dice, că Gladstone s'ar multumĩ deocamdata cu unu proiectu, in care va provocã parlamentulu Angliei, ca sê se dechiare contr'a sustinerii stãrei actuali a a basericee d'in Irlandi'a. E lucru sciutu, că in Irlandi'a, precum si in celelalte pãrti a le Angliei, religiunea domnitoria e cea anglicana, ér' celelalte confessiuni sunt numai suferite. Pentru a ne convinge cãtu de mare nedreptate i se face prin ast'a nefericitei Irlandie ne areta statistic'a că, dupa aretarea d'in 1861., in Irlandi'a existu: 693,357 anglicani (11%), 4.505,265 catolici (77%) si 523,291 presbiteriani (9%).

Varietãti.

* * (Publicistic'a Angliei) In Britani'a aparu 1271 foie, si adeca: in Angli'a 944, in Wales 41, in Scoti'a 140, in Irlandi'a 132, si pre insulele britanice 14. — Numerulu dîuariloru (foie, cari aparu in tota dîu'a) se urca in Angli'a la 48, in Wales 1, in Scoti'a 11, in Irlandi'a 12, pre insulele mai mici 1.

* * (Sinucideri.) Tote natiunile civilisate si tote cultele religiuari condamna sinuciderea, si spre onorea omenirii cele mai multe casuri de sinucideri sunt de consideratu ca urmãrile conturbãrii fizice sêu psihice, si nu ca rezultatele precegetãrii calculatorie. In totu casulu e o fapta forte interesanta, că inse-si actiunile arbitrare si exceptiuale in decursulu unui periodu mai lungu sunt supuse unei regularitãti anumite. — Numerulu sinucideriloru varieza d'in anu in anu forte putienu, se pare inse, că la poporele civilisate d'in ce in ce totu mai cresce, si adeca intr'o proportiune stabila si regularia. Asiê d. e. in Franci'a in anii 1826—1830 s'au intemplat preste totu 1739 sinucideri; de atunci incoce s'au totu mai imultitu sinuciderile si pentru anii 1856—1860 s'au constatatu numerulu medioclu de 4002 sinucideri, va sê dica o imultire de 130 procentu, precandu numerulu poporatiunii abiê crescuse cu 13, 1 procentu. Datele statistice d'in a 1840—1853 ne areta celu mai mare numeru de sinucideri in Danemarc'a (pre 1 milionu de locuitori 256), in Sasoni'a (202), dupa aceea urmeza Anover'a, Prusi'a, Norvegi'a, Franci'a (113—100 pentru 1 milionu de locuitori), in Suedi'a numai 67, si in Belgia 56. — Cu privintia la confessiune sinuciderile se paru mai dese in tiercele protestantice, decãtu in cele catolice. Considerandu era-si jãmbelu sesuri aflãmu, că numerulu sinucidatoriloru barbatesci e de 3—4 ori mai mare, decãtu alu celoru femeiesci; in Prusi'a d. e. fatia cu 100 sinucideri femeiesci 417 barbatesci, in Franci'a 322, in Danemarc'a 380 — Asemene s'a constatatu, că inclinatiunea spre sinucidere cresce cu etatea omenesca, si culmineza cam dupa a. 70. — Observatiunile statistice ne areta mai departe, că vor'a se intempla mai multe sinucideri decãtu ern'a, si cu privintia la ore ocure cele mai multe între 6—12 ore nainte de media dîi. D'in scrutãrile Francesiloru resulta, că in cercurile barbatoru necesatoriti obvinu mai multe sinucideri, decãtu între cei casatoriti, d'in contra mai multe la femeiele casatorite, decãtu la cele necesatorite; se întielege de sine, că in orasie se

in hanc foundationem superius in praefata huius instrumenti fundationalis specificata sub N. 1, 2, et 3 bonorum immobilium, capitalium, modalitate §. II. superius indicata, post mortem meam preventibus et interuentibus provenientibus de tempore in tempore et de anno, imo etiam de dimidio anno in dimidium annum, inomisso in capitale fructificatorum convertendis, ad 250,000 fl. v. a. si iam excreverit; et postquam ex hac summa quinquaginta millia florenorum in v. a. in capitale conflationem — prouti superius et IV. uberius dictum est — segregabuntur et reponentur; deinceps ex residuo illorum millium florenorum in v. a. capitalis argens omni anno 10,000 fl. in v. a. sive de millium florenorum in val. austr. interusu, successores mei metropolitae Albo Iuris cum suo presbiterio sive capitulo, et adhibendis praedictis viris laicis illustris religionis et nationis nostrae romanae, nuntiam et nullo sub praetextu violentae aut permutanda modalitate, in designatis inferioribus, et in individua ac personas dabit, dabunt, et distribuent, et quidem eodem modo:

te, date, daruite si legatuite de Mine in foliosulu acestei fundatiuni, in prefatiunea de mai susu acestu instrumentu fundationalu, specificata la Nr. 1. 2. si 3. — prin modalitatea aretata la §. II. veniturile si interusurile provenientie d'in acele, dupa mortea mea, d'in tempore in tempore, si d'in anu in anu, ma inca si la câtesiese lune adunandu-se intr'unu capitalu fructificatoriu, — s'ar urcã la sum'a de 250,000 fl. v. a. — si dupa ce, d'in acesta suma, cincideci de mii de florinti v. a. se voru osebi si repune pentru adunarea unui capitalu nou — precum s'au disu mai pre largu la §. II si IV.; de icinainte interusuriulu de 10,000 fl. v. a. carele va proveni in totu anulu d'in capitalulu remansu, celu de 200,000 fl. doue sute de mii de florinti in v. a. urmatorii mei metropolitani de Alba Juli'a d'impreuna cu presbiteriulu sêu Capitulu loru si eu preamintiti mireni barbati mai de frunte luati in consiliu d'in relegiunea si natiunea nostra romana, le veru eroga, da si impartã pentru scopurile, individui si personele, cari se voru semã mai la vale, dupa urmatori'a modalitate, carca neci candu si sub neci unu pretestu sê nu se violeze sêu permutate — a nume in modulu urmatoriu:

1. Daca la stãlele canonicale vacante a le acestui presbiteriu sêu capitulo metropolitanu, Maiestatea Sa imp. reg. si apost. s'ar indurã a numi si a innaintã si d'ntre proutii insurati de acei individi, ce voru fi inzestriati cu tote insusirile recerute pentru canonicatu, — ceea ce dupa canone si perpetu'a disciplina apostolica

cam ecclesiae orientalis perpetuam disciplinam, non modo aequum est sed etiam iustitia id exigit — praesentium virtute titulo annuae pensionis, pro duabus viduabus canonicorum metropolitani capituli Blasensis nefors existentibus lego et fundo octingentos florenos in v. a. id est pro singula vidua annue: quadringentos id est 400 fl. in v. a. quibus in casu viduitatis earum e preventibus bonorum immobilium fundationalium, et ex interusuriis capitalis per me legatis, etiam antequam illud, ad summam §. 2. et 4-o indigitatum, excreveret, statim pensiones decursivas in ratas exsolvantur universim octingentos florenos valoris austriaci

fl.	cr.	fl.	cr.
800	—	800	—

Quoad dandas vero Nr. 2 usque 17. indigitatas et specificatas pensiones viduales, stipendia, salaria, et alia pia legata strictissime semet successores mei cum suo presbiterio et Capitulo et cum adhibendis laicis Viris in altioribus officiis publicis constitutis, accommodantur in violabili dispositioni meae superius §. 2, 3, et 4-a expressae, et ita tantum, postquam capitale ad 250,000 fl. v. a. excreverit, atque in novum conflandum capitale 50,000 v. a. segregabuntur, et residui 200,000 fl. v. a. Capitalis interusuriis distribuentur, dabuntur et conferentur.

a basericee orientale nu numai că este cuviincios dar si dreptatea cere asiê — in puterea acestoru litere fund. sub titlu de pensiune annuala pentru doue veduve de ale canoniciloru capitulu metropolitanu de Blasiu, intemplantu-se ca sê fie, legatuscu si fundezu optu sute de florinti in v. a., adeca pentru fie-seo care veduva cãte 400 fl. v. a. pre anu, caroru-a in casulu veduviei loru, d'in veniturile bunuriloru nemiscatorie fundatiunale si d'in interusurile capitalulu legatuitu prin Mine, inca si mai nainte de ce s'ar urcã la sum'a aretata la §. II. si IV. sê li-se platesca indata pensiunile in rate decursive, cu totulu optu sute de florinti val. austr.

Era cãtu pentru pensiunile veduvesci, stipendie, salarie si alte legatate pie, aretate si specificate de la Nr. 2 pana la 17 urmatorii mei d'impreuna cu presbiteriulu sêu capitulu loru si cu mireni asiedati in officie publice mai innalte, voru avê a se tienê strinsu de neviolabil'a mea dispusetiune formulata mai susu la §. II. III si IV. si numai asiê dupa ce capitalulu se va fi urcatu la 250,000 fl. v. a. si se va fi segregatu 50,000 fl. pentru a se adunã intr'unu capitalu, sê se impartia, dee si conferesca d'in interusurile capitalulu de 200,000 fl. ce va fi remasu.

intempla mai multe, decât la țiera. Incătu pentru mediulocele de sinucidere, cea mai placuta forma e spendiurarea, urmoza apoi in necarea, de si in casulu acesta nu se pote constata totu-de un'a, intemplatu-s'a ore innecarea d'in nenorecure s'eu cu intentiune. A treia forma principala e impuscaarea, mai v'ertosu in Franci'a, Bavari'a si in Berlinu. Instrumente taiatorie sau impungatorie se intrebuintedia mai desu, decâtu venjnu. In tempulu mai nou s'au inultitu sinuciderile prin gasu de carbuni, si cea mai moderna sinucidere se comite prin locomotivu, punendu-se sinucidatoriulu pre sinele drumului de feru, si facendu s'e treca masin'a preste d'insulu.

Pe pamentulu intregru sunt 1333 de milioane de locuitori; d'in acesti-a 390 mil. sunt de ras'a caucasica, 552 de cea mongolica, 190 de mil. etiopi, 1 milionu de ras'a americana si 200 de milioane de ras'a malaica. Locuitorii pamentulu vorbescu 3604 de limbe si sunt cunoscute 1000 de religiuini. La anu moru 33 milioane de omeni, pre fie care d'i 91,954, asi'e dara in fie-care minuta 60 de suflete se muta in ceea lalta lume. Considerandu etatea, ce traiescu omenii: calculu de mediulocu a vietiei omului e 33 de ani; d'in 1000 numai unulu ajunge etatea de 100 de ani, d'in 500 unulu 80 de ani, si d'in 100 unulu ajunge etatea de 65 de ani. — Cu privire la religiuine sunt: 335 de milioane de crestini, 5 mil. de religiuinea ebreiesca, 600 mil. de rel asiaticu, 100 de mil. mahomedani si 200 mil. de pagani. Rom. catolici: 170 de milioane, gr. orient. 80 mil., protestanti 85 de milioane.

Cu mare bucuria sufletesca inregistramu o dispusetiune noua a ministrului de instructiune publica d'in Romani'a de preste Carpati. Dlu ministru a provocatu pre profesori s'e lucre manuale scolastice, traduse si originali. Pentru cele traduse li da restempu de unu anu, era pentru originali de doi ani. Acoste manuale se voru tipari pre sposole statului si traducatorii respective autorii celor originali voru fi premiati pentru ostenecele lor.

ni-a sositu nrulu 3 cu urmatoriulu cuprinsu: Protocolulu adunarei generali a IV; raportulu comitetului pentru infintierea unei catredre de istori'a nationale; si o disertatiune asupra'temei: Carele e caracteriuulu si tonidint'a invetiamentulu publicu la noi? — cetita de dlu A. Hurmuzachi cu ocaziunea adunarei gen. a societatii la 5/17 fauru a. c.

Primimu de la Clusiu acirea, ca Marti ser'a (24. l. c.) la 10/4 ore, ar fi trasu cine-va cu pistolulu a supra Dlu comisariu reg. contele P'echy, pre candu dsa esindu d'in teatru luase calea pre o strada cam ominosa si carea nu ducea de a dreptulu la locuinti'a dsaale. Atatatoriulu se dice a fi fostu intr'unu tempu mai nainte smintitu, dar atentatulu l'ar fi comis cu mintea intregra. Dupa alta versiune ce se da lucrului, atentatoriulu ar fi voitu s'e descarge pistolulu in chillu, dar la reflexiunea nevostei (actrice) descarc'a arm'a pre feresta chiaru atunci candu trecea pre d'innainte D. comis. P'echy. Atatatoriulu e pusu la prinsore. Investigatiunea are s'e ni dee informatiuni mai lamurite.

despre cari facuramu amintire in unulu d'in nrii precedinti, voru es'i de sub presa in dilele aceste-a. Precum ni se spune. acesta publicatiune este pan' acum onorata de unu frumosu nru de prenumeranti, ce'a ce dovedesce o caldurosa spriginire d'in partea publicu-

lui nostsu si va servi fara indoieila, de indemnpu puternicu pentru ca junele autoru s'e-si desvolte frumosulu s'eu talentu si mai departe. Avendu opulu la mana vomu vorbi mai pre largu despre elu, pan' atunci anuciamu ca prenumeratiuni se mai potu inca face, la tipografi'a lui Juliu Noszeda (piati'a franciscaniloru nru 7.) Pretiulu unui esempl. 80 cr., editiune de lussu i fl. 20 cr. v. a. Colectantii voru primi de la 7 esemplarie unulu in semnu de onore.

Portretulu laureatulu poelu Andreiu Muresianu) lucratu cu multa precisiune intr'unu institutu litograficu d'in Vien'a, au aparutu si se afla de vendiare la editoriuulu D. Ioaniciu Miculescu in Pest'a, strada Postei-vechie, Nr. 1. — Pretiulu unui esemplariu pre hartia velina 60 cruceri, v. a, era pre h. chinesisca 80 cr. D. Editoriu au binovoitu a da 100 de esemplarie spre despusetiunea Domnei veduve a repausatului, si acelea se afla depuse spre vendiare la D. Ioanu Persoiu in Brasiovu. Cei ce s'au incantatu de posesielo cele frumose a-le memoritoriulu autoru voru grabi fara indoieila a-si casciga si portretulu.

Computu

despre ratiunile balului tenerimeii rom. d'in Oradea-Mare tienutu la 10 fauru 1868.

Venitulu totalu incursu face 1129 fl. v. a. 1 1/4; d'in cari subtragendu-se sposole 483 fl. 99 cr. — remano venitu curatu 645 fl. 1 cr. si 1 1/4.

Multu stim. Domn'a Paulina Romanu, ca matron'a balulu, condusa de zelulu pentru infflorirea natiunii, introprinsu cu energiu o loteria spre promoverea scopulu, la care a contribuitu gratioselu Domne si Domnisiore:

- 1) Da Paulina Romanu matron'a „o cutia de cosutu cu unelte de argintu.“
2) Da Maria Covaci n. Almasi, unu „albu.“
3) Da Fauru „2 ibrice de cafea, tasu si unu sigilu.“
4) Da I. Poenariu „un m'uru de porcelanu si o tasa de serumu.“
5) Da Cristin'a Popu „un calu de porcelanu, si o cutia de scoice.“
6) Da Ludovica Murgu „o caciula de casa.“
7) Da Farcasiu „o palaria cu profumu.“
8) Da Ana Diamandi „o cutia de tutunu.“
9) Da Weiterschütz „o corfitia de margele si o carticica pentru bilete de visita.“
10) Dra. Bert'a Popu-Selagianu 2 sticle si unu strugure cu profumu.
11) Da Farcasiu (Rogozu) „un calimariu.“
12) Da Juli Rednicu „o cutia de fidibus.“
13) Dra. Cecilia Farcasiu „2 pocale de flori.“
14) Da. Nina Sierbanu „3 parecchie tiitore de ser-vieto.“
15) D. Justinu Popfiu „o cutia de tutunu si alt'a de sugari.“

Aceste objepte impartindu-se pre 11 cole, s'au sortitu numai 8, — nefiindu 3 implute, cari se voru sorti c'atu mai curundu; a caroru venitu de 180 fl. v. a. e computatu in susu atins'a suma.

Afara de biletele vendute cu pretiulu detiermuritu au contribuitu: I. Sa D. Franciscu Szaniszló Episcopu rom. cat.

50 fl. S. Sa D. Josifu Popu-Selagianu Episc. rom. 20 fl. D. And. Mocioni 10 fl. D. Jos. Romanu adv. 1 1/4 D. prot. Sim. Bica. 5 fl. D. prot. Joan. Neteu 5 fl. D. Jo. Veresiu soru 5 fl. Domn'a Weiterschütz 5 fl. D. Sandru Echerolles 5 fl. D. Greg. Sarucanu 5 fl. Nic. Zsigmondy 5 fl. D. Nic. Diamandi 5 fl. D. Paulu Fasia 5 fl. D. Em. Magu 5 fl., D. I. Fasia adv. 5 fl., D. Popfiu 5 fl., Ios. Popu neg. 5 fl., D. Paulu Fasia jur. 5 fl. Dionisie Poenariu 5 fl., D. E. Böllnyi 5 fl., D. Desid. niszló 5 fl., D. Kisiu 5 fl., D. Kaiser 5 fl., D. I. Farcasiu D. Scutari 5 fl., D. N. Molnar apt. 5 fl., D. Tiforu 5 fl. vod. Szilágyi 4 fl., — D. Iosifu Nistoru 5 fl. — D. Rozsadv. 5 fl. Pentru bilete personale d'in locu D. I. Siorbanu D. I. Szabó canonicu 3 fl., D. Zen. Bordanu 3 fl., D. Franciscu Pap 3 fl., D. Tom'a Costinu 3 fl., D. Sandru Nagy D. Maur. Kralovszky 2 fl., D. Venteru 2 fl., D. Fran. 2 fl., D. Const. Nicolitu 3 fl., D. Singer medicu 2 fl. — Colonelu 3 fl., D. Kóvér 3 fl., D. Cost'a 3 fl., D. Szalay Da Farcasiu 3 fl., Da. Hoffman 2 fl. — D. Teodoru jude cerc. Beiusiu 3 fl.

D'in provincia prin D. Elia Macelariu Clusiu au incursu 12 fl. v. a. de la DD. E. Macelariu Sandru Lazaru 2 fl., Lad. Vaida 1 fl., Petru Nemesiu Jos Popu 1 fl., Leonte Popu 1 fl., J. Bodila 1 fl.

Prin D. Vic. Babesiu 23 fl., de la DD. V. Babesiu 3 fl., Domn'a Catarn'a Mocioni 5 fl., Antoniu Mocioni fl., Georg. Mocioni 5 fl., Dr. Ales. Mocioni 5 fl.

Prin D. Geor. Borha, jude cercualu in B. 15 fl., de la DD. G. Borha 6 fl., Ant. Hepesiu jur. 5 fl., Marchisiu prot. 2 fl. J. Bica not. 2 fl.

Prin d. Petru Chirilescu prot. Kételháza 7 fl. de la Dd. Chirilescu prot. 3 fl., G. Ghirilescu J. Chirilescu 1 fl., G. Pasali 1 fl., Maria Iloviciu 1 fl.

Prin D. Nicolau Vulcanu prot. in L. Mare 7 fl., de la Dd. Nic. Vulcanu prot. 3 fl., J. Golias G. Pop 1 fl., Dan. Mosiolgo 1 fl., G. Darabosiu 1 fl.

Prin D. Parteniu Cosma adv. Beiusiu fl. de la Dd. P. Cosma 2 fl., G. Vasiloviciu prot. 2 fl., I. Ipa 3 fl., Dem. Janesó propr. 3 fl., Gav. Cosma 1 fl., Pet. tonu 2 fl., Vas. Damsia pr. 1 fl., Vas. Popu pr. 1 fl., J. Popu 1 fl., Const. Boitiu adv. 1 fl., Pet. Cociu 1 fl., Todor leanu 1 fl.

Prin D. Iosifu Pap protojude in Beiusiu 26 fl. de la Dd. G. Végső 5 fl., Jos. Popu 3 fl., Dr. M. vald 1 fl., J. Erdélyi 2 fl., M. Popoviciu 2 fl., Jos. Vancs Ar. Boitiu 1 fl., Fr. Benedek 1 fl., J. Dudu 1 fl., S. Milian Mih. Coroiu 1 fl., Al. Popu pre. 1 fl., Pet. Hermanu 1 Hosszu 2 fl., P. Popu 2 fl., P. Szabó prot. 1 fl.

Prin D. J. Vasiu adv. Beiusiu 4 fl. de Vasiu 1 fl., Ag. Szabó 1 fl., D. Negreanu 1 fl., J. Forentiu

Prin Mihaiu Nagy canonicu in Lugd. 16 fl. de la Dd. St. Moldovanu prepositu 1 fl., Jov'a Popucav. ord. st. gr. 3 fl., Andreiu Liviu can. 1 fl., Pet. Ratiu 1 fl., Gav. Popu 1 fl., Mat. Kisiu 2 fl., St. Berceanu prot. J. Olteanu secr. ep. 2 fl., Pet. Catrusica 1 fl., Dem Mihai 1 fl., Mih. Nagy can. 2 fl.

Proprietariu, redactoru respunditoriu si editoriu: ALESANDRU ROMANU.

Cursurile hartieloru la burs'a de Pest'a in 27 martiu.

Table with columns for bank names (e.g., Banca Comerc. de Pest'a), Vend. (sell), and tion. (buy) prices.

Pretiurile graneloru, piati'a de Pest'a, in 27 martiu.

Table with columns for grain types (Grâu, Mestecat, Secara, etc.), Greutatea in pundi. (weight in pounds), and Pretiulu mesuri. (price per measure).

Cursurile la Bars'a de Vien'a, in 26 martiu a. c.

Large table containing exchange rates and financial data, divided into sections: Imprumuturi de ale Statului (State Loans), Ipoteca (Mortgage), Efecte de loteria (Lottery Effects), Obligatiunile Desarcinării pamentului (Debt Obligations), Actiuni de a le Căililor ferate (Railway Stocks), and Obligatiuni de Prioritate (Priority Obligations).